

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الیاف نساجی و آزمایشگاه

رشته صنایع نساجی

زمینه صنعت

شاخص آموزش فنی و حرفه‌ای

شماره درس ۲۴۶

۶۷۷ موسوی کیانی، سید محمد

الف ۸۴۲ / م / الیاف نساجی و آزمایشگاه / مؤلفان : سید محمد موسوی کیانی، میر رضا طاهری اطاقسرا، کمال الدین

۱۳۹۲ قرنجیک - تهران : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۹۲

۹ اص : مصور - (آموزش فنی و حرفه‌ای؛ شماره درس ۲۴۶)

متون درسی رشته صنایع نساجی، زمینه صنعت

برنامه‌ریزی و نظارت، بررسی و تصویب محتوا : کمیسیون برنامه‌ریزی و تأثیف کتاب‌های درسی رشته صنایع

نساجی دفتر برنامه‌ریزی و تأثیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کارداشی وزارت آموزش و پرورش

۱ الیاف نساجی - آزمایشگاه‌ها الف طاهری اطاقسرا، میر رضا ب قرنجیک، کمال الدین ج ایران

وزارت آموزش و پرورش دفتر برنامه‌ریزی و تأثیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کارداشی د عنوان

ه فروست

همکاران محترم و دانش آموزان عزیز :

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران- صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر برنامه ریزی و تألیف آموزش های
فنی و حرفه ای و کارداش، ارسال فرمایند.

info@tvoccd.sch.ir

بیامنگار (ایمیل)

www.tvoccd.sch.ir

وبگاه (وب سایت)

وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

برنامه ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر برنامه ریزی و تألیف آموزش های فنی و حرفه ای و کارداش

نام کتاب : الیاف نساجی و آزمایشگاه - ۳۵۸/۲۵

مؤلفان : مهندس سید محمد موسوی کیانی، مهندس میر رضا طاهری اطاقسرا و مهندس کمال الدین قرنجیک

آماده سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۰۹۲۶۶-۸۸۳۰، دورنگار : ۰۹۶۶-۸۸۳۰، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب سایت : www.chap.sch.ir

صفحه آرا : معصومه چهره آرا ضیابری

طرح جلد : مریم کیوان

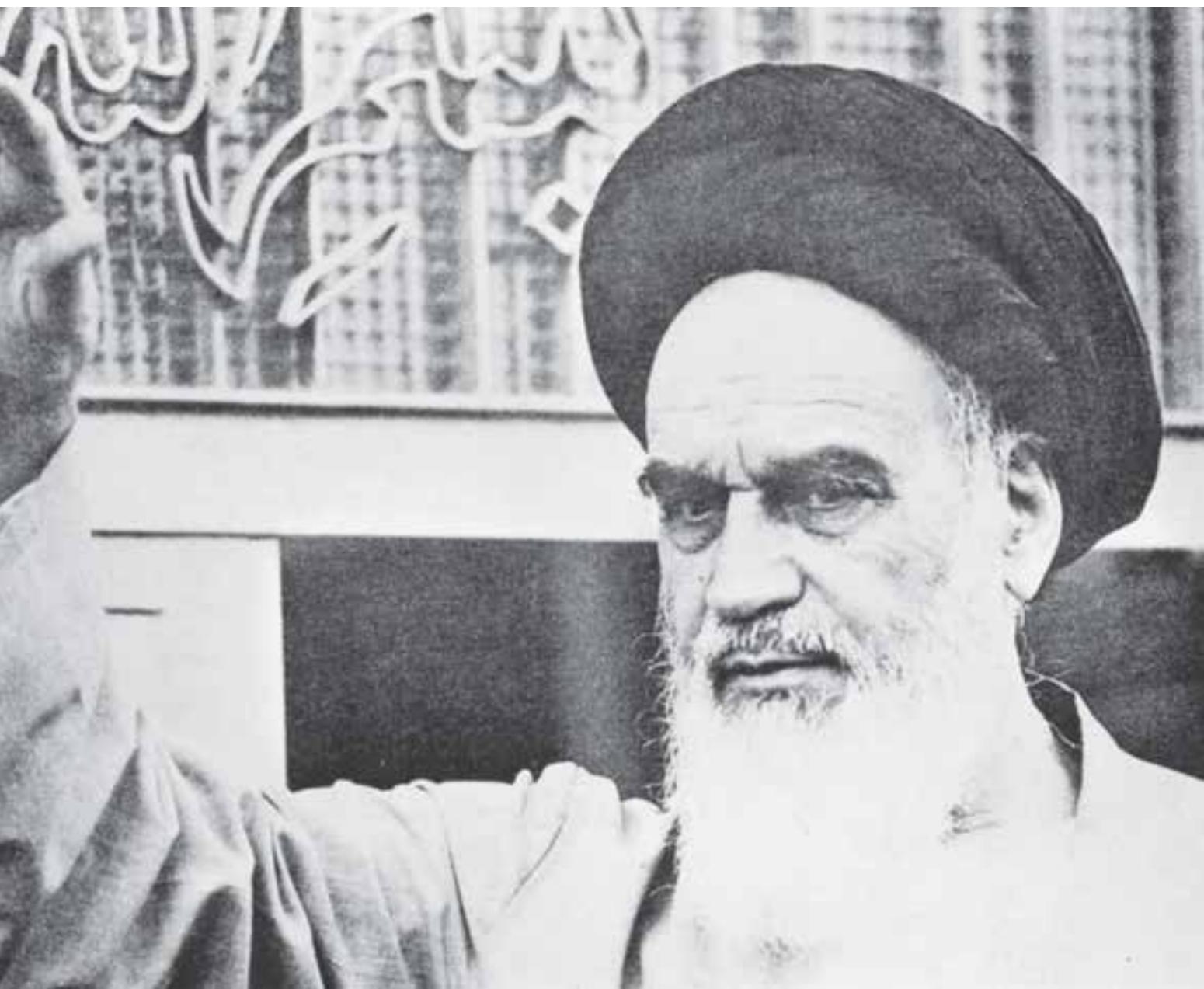
ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارو پیخن)

تلفن : ۰۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار : ۰۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه : فارسی

سال انتشار : ۱۳۹۲

حق چاپ محفوظ است.

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات
کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل
نشاید و از اثکای به اجانب بپرهیزید.

امام خمینی «قدس سرہ الشریف»

فهرست

١	مقدمه
٢	هدف کلی درس
	بخش اول – الیاف نساجی
٤	فصل اول : طبقه‌بندی الیاف نساجی
٤	هدف کلی
٤	١- الیاف طبیعی
٤	١-١- الیاف گیاهی
٥	١-١-١- الیاف حیوانی
٥	١-١-٢- الیاف معدنی
٥	١-١-٣- الیاف شیمیایی
٥	١-٢-١- الیاف بازیافتی
٥	١-٢-٢- الیاف مصنوعی
٥	١-٣- ساختمان و خصوصیات الیاف
٥	١-٣-١- ساختمان مولکولی یا داخلی الیاف
٦	١-٣-٢- نحوه قرارگرفتن مولکول‌ها در یک لیف
٧	١-٣-٣- آرایش یافنگی مولکول‌ها
٧	١-٣-٤- ساختمان و شکل ظاهری الیاف

٨	٥-٣-١- مقاومت کششی الیاف
٨	٦-٣-١- اثر کشش بر الیاف
٨	٧-٣-١- خاصیت ارتجاعی یا الاستیسیته
٩	٨-٣-١- بازگشت از حالت الاستیک
٩	٩-٣-١- طول الیاف
٩	١٠-٣-١- ظرافت الیاف
٩	١١-٣-١- جذب رطوبت الیاف
٩	١٢-٣-١- تورم الیاف
١٠	١٣-٣-١- افزایش طول تا حد پارگی الیاف نساجی
١٠	١٤-٣-١- تأثیر حرارت بر الیاف نساجی
١١	خودآزمایی
١٢	فصل دوم : الیاف گیاهی (سلولزی)
١٢	هدف کلی
١٣	١- ۲- الیاف پنبه
١٩	١- ۱- ۲- درجه بندی الیاف پنبه
١٩	٢- ۱- ۲- موارد استفاده الیاف پنبه
٢٠	٢- ۲- الیاف کتان
٢٣	٢- ۲- ۱- موارد استفاده الیاف کتان
٢٣	٢- ۲- ۲- الیاف چتابی
٢٣	٢- ۴- الیاف رامی
٢٤	٢- ۵- الیاف کنف
٢٤	٦- ۲- الیاف سیسال
٢٥	خودآزمایی
٢٧	فصل سوم : الیاف حیوانی (پروتئینی)
٢٧	هدف کلی
٢٧	١- ۳- ۱- الیاف پشم
٣٢	١- ۳- ۱- طبقه بندی الیاف پشم از نظر استاندارد
٣٣	٢- ۳- ۱- موارد استفاده الیاف پشم
٣٣	٣- ۳- ۱- آشنایی با الیاف حیوانی دیگر
٣٤	٢- ۳- ۲- الیاف ابر پشم
٣٧	١- ۳- ۲- موارد استفاده ابر پشم

۳۹ فصل چهارم : الیاف معدنی
۳۹ هدف کلی
۳۹ ۴-۱- پنبه نسوز (آسبست)
۴۰ خودآزمایی

۴۱ فصل پنجم : پلیمریزاسیون و ریسنندگی الیاف شیمیایی
۴۱ هدف کلی
۴۱ ۵-۱- پلیمر و پلیمریزاسیون
۴۲ ۵-۱-۱- پلیمریزاسیون تراکمی
۴۲ ۵-۱-۲- پلیمریزاسیون اضافی
۴۲ ۵-۱-۳- خواص فیزیکی و شیمیایی پلیمرهای نساجی
۴۴ ۵-۲- ریسنندگی الیاف شیمیایی
۴۵ ۵-۲-۱- ریسنندگی مرطوب
۴۶ ۵-۲-۲- ریسنندگی خشک
۴۶ ۵-۲-۳- ریسنندگی مذاب
۴۷ خودآزمایی

۴۸ فصل ششم : الیاف بازیافته از مواد سلولزی
۴۸ هدف کلی
۴۹ ۶-۱- الیاف ویسکوزریون
۵۱ ۶-۱-۱- خواص فیزیکی الیاف ویسکوز
۵۲ ۶-۱-۲- خواص شیمیایی الیاف ویسکوز
۵۲ ۶-۱-۳- چین دادن به الیاف ویسکوز
۵۳ ۶-۱-۴- ویسکوز قوی شده
۵۳ ۶-۱-۵- تفاوت الیاف ویسکوز و پنه
۵۳ ۶-۱-۶- موارد استفاده الیاف ویسکوز
۵۳ ۶-۲-۱- الیاف پلی نوزیک
۵۴ ۶-۲-۱- خواص فیزیکی الیاف پلی نوزیک
۵۴ ۶-۲-۲- خواص شیمیایی الیاف پلی نوزیک
۵۴ ۶-۲-۳- موارد استفاده الیاف پلی نوزیک

۵۵	۶-۳-۱- الیاف کوپرآمونیم
۵۶	۶-۳-۲- خواص فیزیکی الیاف کوپرآمونیم
۵۶	۶-۳-۳- خواص شیمیایی الیاف کوپرآمونیم
۵۶	۶-۳-۴- موارد استفاده الیاف کوپرآمونیم
۵۷	۶-۴- استات سلوولز
۵۸	۶-۴-۱- خواص فیزیکی الیاف استات سلوولز
۵۹	۶-۴-۲- خواص شیمیایی الیاف استات سلوولز
۵۹	۶-۴-۳- موارد استفاده الیاف استات سلوولز
۵۹	۶-۴-۵- تری استات سلوولز
۶۰	۶-۵-۱- خواص فیزیکی الیاف تری استات سلوولز
۶۰	۶-۵-۲- خواص شیمیایی الیاف تری استات سلوولز
۶۱	۶-۵-۳- موارد استفاده الیاف تری استات
۶۱	خودآزمایی
۶۲	فصل هفتم : الیاف بازیافته پروتئینی
۶۲	هدف کلی
۶۲	۷-۱- الیاف کازئینی
۶۳	۷-۱-۱- خواص فیزیکی الیاف کازئینی
۶۴	۷-۱-۲- خواص شیمیایی الیاف کازئینی
۶۴	۷-۱-۳- موارد استفاده الیاف کازئینی
۶۴	خودآزمایی
۶۵	فصل هشتم : الیاف بازیافته از موادمعدنی
۶۵	هدف کلی
۶۵	۸-۱- الیاف شیشه‌ای
۶۶	۸-۱-۱- خواص فیزیکی الیاف شیشه‌ای
۶۶	۸-۱-۲- خواص شیمیایی الیاف شیشه‌ای
۶۶	۸-۱-۳- موارد استفاده الیاف شیشه‌ای
۶۶	۸-۲- الیاف فلزی
۶۷	خودآزمایی
۶۸	فصل نهم : پلی آمیدها
۶۸	هدف کلی

٦٨	٦٦- نایلون
٧٠	١-٩- خصوصیات فیزیکی الیاف نایلون
٧١	٢-٩- خواص شیمیایی الیاف نایلون
٧١	٣- موارد استفاده نایلون
٧١	٤- نایلون ٦ (پرلون)
٧٢	٥- خصوصیات الیاف نایلون ٦ (پرلون)
٧٢	٦- موارد استفاده نایلون ٦ (پرلون)
٧٢	خودآزمایی
٧٣	فصل دهم : پلی استر
٧٣	هدف کلی
٧٤	١- خواص فیزیکی الیاف پلی استر
٧٥	٢- خواص شیمیایی الیاف پلی استر
٧٥	٣- موارد استفاده الیاف پلی استر
٧٦	خودآزمایی
٧٧	فصل یازدهم : الیاف اکریلیک
٧٧	هدف کلی
٧٨	١- الیاف ارلون
٧٨	٢- خواص فیزیکی الیاف ارلون
٧٩	٣- خواص شیمیایی الیاف ارلون
٧٩	٤- ارلون ٤٢
٧٩	٥- اکریلیک پفکی
٨٠	٦- موارد استفاده الیاف اکریلیک
٨٠	خودآزمایی

بخش دوم — آزمایش‌ها

٨٢	نکات اوّلیه انجام آزمایش
٨٢	توصیه‌های ایمنی و مقررات آزمایشگاه
٨٥	آزمایش ۱ : شناسایی الیاف از طریق سوزاندن

۸۷	آزمایش ۲ : شناسایی الیاف به روش میکروسکوپی
۸۹	آزمایش ۳ : شناسایی عناصر موجود در الیاف
۹۱	آزمایش ۴ : شناسایی الیاف نساجی با استفاده از حلال‌های شیمیایی (قسمت اول)
۹۳	آزمایش ۵ : شناسایی الیاف نساجی با استفاده از حلال‌های شیمیایی (قسمت دوم)
۹۴	آزمایش ۶ : شناسایی الیاف نساجی از طریق معرف‌های رنگی (نشوکارمین W)
۹۵	آزمایش ۷ : شناسایی الیاف نساجی از طریق معرف‌های رنگی (شیرلاستین A)
۹۷	آزمایش ۸ : صابونی کردن الیاف دیاستات و تریاستات سلولز
۹۸	آزمایش ۹ : تعیین درصد الیاف در پارچه مخلوط
۹۹	آزمایش ۱۰ : تعیین درصد الیاف در پارچه مخلوط
۱۰۰	آزمایش ۱۱ : بررسی اثر آب بر خواص الیاف نساجی
۱۰۱	آزمایش ۱۲ : تعیین وزن مخصوص الیاف (قسمت اول)
۱۰۳	آزمایش ۱۳ : تعیین وزن مخصوص الیاف (قسمت دوم)
۱۰۴	آزمایش ۱۴ : تعیین نقطه ذوب الیاف
۱۰۵	آزمایش ۱۵ : شناسایی کیفی و کمی پارچه‌هایی که جنس تار و پود آن‌ها متفاوت است ولی تار و پود هر یک به تنها ای از یک نوع لیف تهیه شده‌اند
۱۰۷	آزمایش ۱۶ : شناسایی پارچه تهیه شده از یک نوع لیف نامشخص
۱۰۹	منابع و مأخذ